

ærede Minister om at tage denne Side af Sagen under Overveelse. Derimod er jeg ikke enig med det ærede Medlem i hans Betragtning af Høistolen, det vil sige Maaden, hvorpaa Tilskudet til Høistolerne uddeles. Jeg har vel ikke været med til at vedtage Bevillingen til Bistandsmanden, som han kaldes, men det maa erkendes, at den Maade, hvorpaa Pengene uddeles baade til fattige Elever, til Stoleraadene og Høistolen i sin Almindelighed, er i alt Fald ved at blive i Overensstemmelse med, hvad dette Things Flertal ønsker. Der er jo virkelig sket betydelige Fremskridt paa dette Punkt i Stedet for, som det ærede Medlem mente, at der er gjort Tilbagekridt. Det er ikke Tilfældet, tværtimod; og den ærede Ordfører har jo bemærket, at Bistandsmanden, som han jo nu skal kaldes, udsføres efter Omstændighederne sit Over saaa upaatlageligt og uparist som muligt. — Det var iøvrigt ikke dette, jeg vilde tale om eller indlade mig paa. Det var derimod et Vandringsforslag, som ikke er blevet omtalt ret meget hvortæn af den ærede Ordfører for Flertallet eller for Mindretallet, nemlig Vandringsforslaget Nr. 67 angaaende den Understøttelse til de Studerende, der jo er foreslaaet forhøjet af den ærede Minister, og som er tiltraadt af Udvalget. Der er ikke her i Thinget fremsført nogen egentlig Betænkelse ved dette Forslag; men det er bekjendt, at der offentlig fremføres meget store Betænkelse netop mod disse Understøttelser, der stadig søges. Jeg vil i den Anledning fremkomme med nogle faa Betragtninger, idet jeg tror det rigtigt, at de fremkomme fra denne Side. Man har indvendt, at denne Konto oprindelig fremkom ved en helt anden Bestemmelse; den er oprindelig fremkommen fra en Minister paa Indstilling eller Anmodning af Finantsudvalget, og jeg tror, at særlig nuværende Borgmester Schjørring har havt nogen Andel i; at denne Konto paa 20,000 Kr., som den oprindelig var, fremkom paa Kommunitetets Konto; men Meningen var vistnok i Begyndelsen denne, at disse Penge skulde bruges omtrent i Lighed med, hvad der nu sker ved Stoler lærers, Seminaristers og Andres videre Uddannelse, at nemlig saadanne ældre Folk, der allerede vare anbragte i Embede ude i Landet eller i anden Virksomhed, men attraaede en dybere, videnskabelig Forskning i en eller anden Retning, skulde kunne komme til Kjøbenhavn og der kunne tilfredsstille deres Trang. Det er bekjendt nok, at paa den Maade kunde Kontoen ikke bruges, idet Ingen søgte Understøttelse af den, saa at altfaa den Trang, man havde tænkt sig, ikke var tilstede. Da den nuværende ærede Kultusminister kom, begyndte Kontoen at faae en anden Anvendelse, vel at mærke efter Samstemning med Rigsdagen, med Finantsudvalget, kort sagt, med alle de berettigede Faktorer, og da begyndte den at faae den Anvendelse, den nu har, og, som jeg haaber, skal blive meget velsignelsesrig for vort Fædreland. Man indven-

der mod denne Konto, der nu tager omtrent 40,000 Kr., at det er alt for Meget i Forhold til, hvad der ydes dem, der have gaaet den regelmæssige Vej, eller dem, der kaldes saaledes, det vil sige, have gennemgaaet Latinstolen. Disse faae nu ca. 80,000 Kr. aarlig, efter at de ere komne herind som Studenter, og 40,000 er altfaa dog kun Halvdelen af, hvad de faae; men det maa tillige erindres, at de, som have gaaet den regelmæssige Vej, have kostet Staten Adskilligt iforveien (Berg: Sele det lærde Skolevæsens Budget), ja, hele det lærde Skolevæsens Budget, saa at enhver Dimittend iforveien har kostet Staten 5—6,000 Kr. (En Stemme: Nei, 6—7,000!). Saa, men det maa dog for at være retfærdigt, til alle Sider erkendes, at den lærde Skole udretter noget Mere end at dimittere Studenter; der er nogle Elever, der ikke bringe det saa vidt, at de blive Studenter, men gaa fra forinden, enten fordi de ikke ville eller ikke kunne tage Examen; men under alle Omstændigheder er saa Meget sikkert, at de, der have gaaet den regelmæssige Vej, have været Staten langt kostbarere iforveien, end de, der her er Tale om, blive det, saa jeg kan ikke indbømme, at det er urigtigt, at de faae omtrent Halvt mod, hvad de Andree faae. Forøvrigt skal jeg paa ingen Maade være uwillig til at forhøje de 80,000 Kr., hvis det er nødvendigt, ligesom jeg ikke skal være uwillig til at aabne flere Fripladser for fattige Elever i Latinstolen, hvad der jo netop iaar gjøres Begyndelsen til efter den ærede Ministers Forslag. Men, siger man, det er ikke den Vej, der skal gaas, at Folk i Mængde fra Landet komme ind og studere uden at have gaaet den Vej, vi anse for den ene rigtige, nemlig gennem Latinstolen; det skulde i alt Fald kun være en Undtagelse, at Folk over Konfirmationsalderen kom til at gaa den studerende Vej. Denne Sætning er i mine Tanker saa feilagtig som muligt, og jeg tror ogsaa, at Flertallet her har viist, at man netop er imod den maskinmæssige Vej gennem Latinstolen. Der er idetmindste kommet mange Udtalelser i den Retning; men ikke desto mindre har man dog aldrig rørt ved den lærde Skoles Budget; man har, uden at knurre, fundet sig i at bevilge store Summer, uagtet det var en Vej, man ikke paa nogen Maade ansaa for den bedste, den nemlig, at Embedsmænds Sønner — ogsaa Andre ganske vist, men væsentlig fra de samme Lag — blive trukne ind i det latinske Væsen og gennemgaa den maskinmæssige Vej, for derefter at dimitteres til Universitetet. Uagtet Mange, som sagt, have store Betænkelse derved, har man dog ikke angrebet det; men nu da man giver nogle faa Lustude til unge Mennesker, der begynde at studere i den modnere Alder efter Konfirmationen, saa begynder man fra flere Sider at gjøre meget betænkkelige Miner til, hvad der saaledes gjøres. Man taler, som om det var Seminarister alene, der fik denne